

Suomi on pinta-alaansa nähden maailman soisin maa - meillä onkin erityinen vastuu suoluonnon suojelusta. Soiden kuivatus metsä- ja maatalouden käyttöön on merkittävästi vähentänyt luonnontilaisten soiden määrää. Palauttamalla suon vesitalous luonnollisen kaltaiseksi uudelleenkäynnistetään suolle ominaisen turpeen muodostuminen ja palautetaan monien uhanalaisten lajien elinympäristö.

LISÄTIETOA

julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/1601
Ojitettujen soiden ennallistamisopas

www.sll.fi/mita-me-teemme/suot/ennallistamisopas

Opas soiden ennallistamiseen käsityönä

www.metsakeskus.fi/suojelu

Tietoa metsien luontokohteiden suojelusta

hiiliporssi.fi/

Tutustu Hiilipörssi-sijoittamiseen

www.luonnontila.fi/fi/elinymparistot/suot

Tutkimukseen perustuvaa ja ajantasaista tietoa soista

metsa.fi/freshabit

Freshabit LIFE IP -vesiensuojeluhanke



FRESHABIT LIFE IP (LIFE14 IPE/FI/023)

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai EASME ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Maan- omistajan suon ennallistamis- vinkit

Suomen  luonnonsuojeluliitto



KADONNEET LUONNONTILAISET SUOT

Suomen alun perin 10 miljoonasta suohehtaarista on jäljellä 8,9 miljoonaa, ojittamattomina noin 4 miljoonaa. Metsätaloutta varten ojitetuista soista lähes miljoona hehtaaria on heikkotuottoisia ja ne voitaisiin uudistamisvelvoitteen sijaan ennallistaa. Hyvästä puuntuotosta huolimatta myös ojitettuja korpia ja reheviä soita voitaisiin ennallistaa, sillä ne ovat suotyypis-tämme uhanalaisimpia.

ERITYINEN ELINYMPÄRISTÖ

Soiden ennallistaminen turvaa lajien monimuotoisuutta. Ojitusten myötä metsäiset lajit ovat vallanneet suot ja monet suolajit ovat uhanalaistuneet. Pienikin suoala mättäineen ja rimpineen luo elinympäristöjen mosaiikin, jossa vierekkäisten kasvupaikkojen lajisto voi poiketa suurestikin toisistaan. Suolla viihtyvät myös hillopurkkeihin himoittu lakka ja monet metsäkanelinnut.

ENNALLISTAMISEN MONET HYÖDYT

Ennallistamisen vaikutukset ulottuvat alapuolisiin vesistöihin ja ympäröivään ilmakehään - luonnontilainen suo toimii tehokkaana hiilinieluna ja vedensuodattimena hilliten ilmastonmuutosta ja vesistöjen tilan heikentymistä. Ennallistamalla viitisen hehtaaria suota voit kompensoida oman elinikäisen hiilijalanjälkesi! Ennallistaminen on myllerrys sen hetkiseen ekosysteemiin, joten alkuvuosina myös negatiivisia vaikutuksia esiintyy. Tämä on huomioitava kohdekohtaisesti suunnittelussa.



OJAT UMPEEN

Ennallistettavan suon vedenpinnan taso ja veden virtaus pyritään palauttamaan luonnollisiksi. Vanha, näennäisesti umpeen kasvanut oja voi edelleen vaikuttaa suon vesitalouteen. Veden kulku ojissa estetään rakentamalla riittävästi tiiviitä patoja. Patojen oheen tehtävien pintavallien avulla vesi saadaan ohjattua tehokkaasti kohti suota.

SUOLAJIT METSÄLAJIEN TILALLE

Tarvittaessa ennallistettavan suon puustoa poistetaan, jolloin haihdunta vähenee ja suolajeille vapautuu tilaa. Puut voi hyödyntää patojen rakennustarpeiksi tai myydä ennallistamiskulujen kattamiseksi. Alkuvuosina suoalan voi vallata jokin yksittäinen laji, kuten tupasvilla tai maitohorsma. Ne kuitenkin väistyvät, kun suon palautuminen kohti luonnontilaa etenee.

HUOLELLISTA SUUNNITTELUA

Ennallistamiseen tarvitaan suostumus kaikilta maanomistajilta, joiden maalla vedenpinta saattaa nousta. Karttojen ja valuma-aluekartteluiden avulla selvitetään suolle kaivettujen ojien sijainnit ja arvioidaan luontaisia virtaussuuntia. Luonnontilan arvioinnissa voidaan hyödyntää vanhoja ilmakuvia, joista nähdään myös mm. alkuperäinen puuston määrä. Ojitetullakin suolla voi esiintyä harvinaisia lajeja, mikä on huomioitava suunnittelussa.



TALKOILLA ELÄMYKSIÄ

Ison ja tiheään ojitetun suon ennallistaminen vaatii konetyötä. Pienen tai vain reunoilta ojitetun suon ennallistaminen on mahdollista ja järkevääkin tehdä käsityönä. Ennallistamisen jälki on siistimpää, ja kustannukset jäävät konetyöhön verrattuna pienemmiksi. Suonennallistamistalkoot ovat yhteisöllinen luontoelämys, joissa löytyy tehtävää monen ikäisille ja kuntoisille!

MITEN ALKUUN?

Lisätietoa ennallistamisesta ja sen rahoitusmahdollisuuksista voi kysyä Metsäkeskuksen palvelualueen luonnonhoidon asiantuntijalta. Ojitettujen soiden ennallistamiseen ja erityisesti käsityönä tehtävään ennallistamiseen on olemassa myös hyviä oppaita. Talkooapua kannattaa kysellä oman alueen luonnonsuojelupiiristä tai paikallisyhdistyksestä. Uudenlaisiakin ennallistamismahdollisuuksia löytyy: voit esimerkiksi tarjota suon ennallistamiskohteeksi Hiilipörssiin. Lisätietolinkkien kautta voit tutustua eri mahdollisuuksiin tarkemmin!

Ennallistamisen lisäksi luonnontilaisina säilyneiden soiden suojeleminen on tärkeää. Erityisen arvokkaiden suoympäristöjen ja puustoisten soiden suojeleminen on mahdollista saada myös tukea.